

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Clvmniatoribvs. Titulus II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

LIBER QUINTVS. 499

ad talionem poena se inscribere tenetur, c. licet, extr. eod.

Denunciator criminis se nō inscribit, quia ad correctio-
nē tendit: accusator aut inscribit, quia tendit ad poenā.

Excipiens verò inscribit ad poenam extraordinariam,
si per exceptionem crimen opponendo, ab intentione re-
pellatur, c. super his, extr. eod.

Si is, de cuius crimine in iudicio cōstat, petit restitutio-
nē, propter iudiciariū ordinem non seruatum, nō est au-
diendus: sed eum tanq̄ notorium criminofum debet Su-
perior de nouo priuare, c. ad petitionem, extr. eod.

Non punitur quis de crimine, de quo non constat, nisi
per famam & testiū credulitatem: & per dicta pauco-
rum non debet quis infamatus apud iudicem reputari,
c. inquisitionis, §. quasuisi, ext. eod.

DE CALVMNIATORIBVS.

Titulus II.

Continuatio.

Contrariatur calūnia accusationi & denuncia-
tioni: cū in ea ad puniendos & corrigēdos delin-
quētes instituantur. Non autē dici potest inno-
cens, qui falsitate criminis per calumniā accusa-
toris vel denunciatoris intētati, grauatur, delin-
quere, cuius delicti falsò conficti gratia poena a-
liqua afficiatur, sed potiùs accusator obijciendo
cōmēta, poenā q̄ reus probato crimine subiisset,
in se retorquet, vt Impp. Honor. & Theod. in l.
fi. C. de cal. aiunt: Quisquis crimē intēdit, nō im-
punitā fore nouerit mentiēdi licentiā, cū calū-
niātes, ad vindictā poscat similitudo supplicij, q̄
& ad alterū accusatiōis effectū prinere, dictū est.

Quid est Calumnia?

Calūnia est, dolosa q̄dā machinatio, qua frau-
dulen-

lenter, iniuste & temere vexandi alterius causa,
lis mouetur: siue illa sit criminalis, siue civilis, l.
1. §. calumniari, ff. ad senatusconsult. Turpil. l. cui
necessitas, §. 1. ff. de lib. causa.

Quomodo accipitur verbum Calumniandi?

Generificè & specificè accipitur. Siquidem ca-
lūniari generatim omnē ingenij malitiā atq; ver-
sutiā cōplectitur, strictiūs autē & magis propriè,
ad fraudes litigatorū, restringitur, i. actorū, ac-
cusatorū, & reorum. Hinc actor, vel accusator,
falsa crimina alicui intētando vel petendo q; nō
debetur, calūniari dicitur, d. l. 1. §. calumniari, ff.
ad senatusconsult. Turpil. eodē modo, reus calū-
niari dicitur, q; obiecta fraudulenta exceptione
petitorē frustratur, & sciens prudensq; per ex-
ceptionem opponendo falsa crimina, aduersari-
um suū vexat, tot. tit. C. de iureiur. propter calū-
dand. Hostiens. in tit. de excep. lib. 5. vtrunq; Pau-
lus, lib. 1. receptarum sententiarum, c. 5. comple-
xus est. Criminosus est, inquit, qui sciens, pru-
densq; per fraudem alicui negotium comparat.

Que causa Efficiens Calumnia?

Mens accusatoris ad calumniam directa. Quā-
do autē accusator calumniandi animū habeat?
eius inquisitio iudicis arbitrio cōmittitur. Qui
Reo absoluto, de accusatoris incipit querere cō-
fessio: qua mēte ductus ad accusationē p̄cessit? Te-
meritas. n. facilitatis veniā continet: & inconsul-
tus calor calumniæ vitio caret, vt notatur in c. si
quē p̄cēnituerit, 2. q. 3. & c. si quis iratus, 2. q. 3.

Que Materia?

Crimen vel negotiū aliquod civile: cuius fal-
so p̄textu actio, vel accusatio aduersarij vexā-
di cau-

di causa, instituitur, d. l. i. §. calumniari, ff. ad sena-
tulcons.

Qua Forma?

Vt accusator animo calūniandi, vel vexādi reū,
crimen intentet, & in eius probatione deficiat.
Non tñ, qui non probat, quod intendit, protin^o
calumniari præsumitur: sed si iudicanti ex pro-
posito accusatoris ita visum fuerit, d. c. si quē, §.
sed non vtiq; 2. q. 3. Nec solūm crimē falsum in-
tentādo quis, verūm etiam actionem ciuilē frau-
dulenter, dolosē, iniustē, temerē, molestandi al-
terius causa, instituendo, calumniari dicitur, l.
postquam, ff. de petit. her. cui necessitas, §. 1. ff. de
lib. caus. Calumniator etiam perhibetur, qui pe-
cuniam, vt alicui negotium faceret, vel non face-
ret, accepit, tot. tit. ff. de calumniatoribus.

Quis Effectus?

Si crimē falsū per accusationē calumniosē in-
tentatur, accusator similitudine supplicij, q̄ pro-
bato crimine re^o subiisset, cū existimationis dis-
pēdio plectitur, c. 1. 2. 2. q. 3. Nam, vt dicitur in c.
quisquis, 2. q. 8. calumniantes ad vindictā poscit
similitudo supplicij, & in c. calūniator, 2. q. 3. ca-
lumniator si in accusatione defecerit, talionē re-
cipiat. Subdiacon^o tñ calūniosē accusās criminis
diaconum, ob quod diaconus probato crimine,
degradaretur: cū ipse pari pœna, quasi gradū
quē non habet, amittere non possit, subdiacona-
tu priuatur, & publicē verberibus castigatus, in
exilium deportatur, c. 1. ext. eo. Denunciator et-
iā in probatiōe criminum, q̄ contra Prēlatū suū
obiecit, deficient, donec canonicē suā purgauerit
innocentiā, scilicet, quòd nō calūniandi animo
ad huiusmodi crimina proponēda processit, ab

officio & beneficio suspenditur: vt cæteri simili
 pœna perterriti, ad infamiam suorum prælato-
 rum facillè nō profiliant, c. cū dilectus, ext. eo.
 & c. quia iuxta, 5. q. 6. Si autem alio modo calum-
 nia fiat pœna extraordinaria ex arbitrio iudicis
 imponitur, c. super his, extr. de accusat. licet ac-
 cepta calumniæ causa pecunia, vt negotium fa-
 ceret, vel nō faceret, intra annū in quadruplum
 eius pecunię quā accepisse dicitur, post annū au-
 tem simpli in factum detur actio, l. 1. ff. de calum-
 niatorib. Et est textus in c. in eum, qui vt calum-
 niæ, 1. q. 1. Non tamē qualibet iudicis pronuncia-
 tione pœna legitima vel canonica irrogatur ac-
 cusatori. Nam si quidem iudex ita pronunciaue-
 rit: non probasti: pepercit accusatori. si autē pro-
 nunciavit: calumniatus es: condemnauit eum; &
 quanuis nihil de pœna subiecerit, tamē legis po-
 testas aduersus eum exercebitur. Nam, vt Papi-
 nianus respondit: facti quidē questio in arbitrio
 iudicantis est: pœnæ verò persecutio, nō eius vo-
 luntati mandatur, sed legis authoritati reserua-
 tur, d. c. si quē pœnituerit, §. si verò, 2. q. 3. & l. 1. ff.
 ad senat. consult. Turpil. & de abolitionib. cri.

Quæ Affinia?

Dolus, deceptio, mendacium, præuaricatio, tergiuer-
 satio, accusatorū temeritas tribus modis detegitur, in-
 qt Marcianus, libro singulari, ad senat. consult. Turpil.
 & tribus pœnis subijcitur. Aut eni calumniatur: aut præ-
 uaricantur: aut tergiuersantur. Calumniari est, falsa
 crimina intendere. Præuaricari verò, vera crimina ab-
 scondere. Tergiuersari, in vniuersum ab accusatiōe de-
 sistere, d. l. 1. ad senat. consult. Turp. & c. si quem, 2. q. 3.

Quæ Pugnantiæ?

Veritas & probatio criminis, abolitio institutæ actio

nis vel accusationis. Dicitur enim abolitio institutæ actionis vel accusationis peremptio. Cuius causa efficiens est, Principis authoritas, ipsa lex, & consensus partium. Vnde abolitio dicitur publica, priuata & legalis. Publica est, quæ publicè à Principe conceditur, ob diem insignem, publicam gratulationem, vel ob rē prosperè gestam. Priuata est, quæ actore postulante cum consensu Rei qui tormēta, vel quid aliud passus est, permittitur, l. fallaciter, C. de abolitionib. & l. aut priuatim, ff. ad senatusconf. Turpil. Legalis est, quæ per legem accusatore mortuo, vel ex iusta causa impedito, quò minùs accusare possit, fieri cōtingit, d. l. aut priuatim, §. tertio, ff. ad senatusconf. Turpil. Forma impetrandæ & concedendæ abolitionis habetur in l. abolitio, & l. fallaciter, C. de abolitionib. Finis & effectus est, actiōis vel accusatiōis extinctio, remissio pœnæ, non aut purgatio ab infamia. Quia abolitio tantum pœnam remittit, non aut infamiā tollit, d. c. si quæ, §. si quis autem, vers. abolitio, 2. q. 3. potissimum, si à Principe abolitio conceditur. Nā, ut dicitur in l. fin. C. de generali abolit. Indulgētia Principis quos liberat, licet pœnæ gratiam faciat, infamiā tamē criminis nō tollit, d. c. si quis, §. indulgētia, 2. q. 3.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Facti questio in voluntate iudicantis est, pœnæ autē persecutio non eius arbitrio mandatur, sed legis auctoritati reseruatur, c. si quis, 2. q. 3.

Temeritas facilitatis veniam continet, & incōsultus calor calumniæ vitio caret, d. c. si quis, 2. q. 3.

Desuisse eum accipimus, qui in totū animū agēdi deposuit: nō qui distulerit accusationē, d. c. si quis, 2. q. 3.

Verbum, Restituo, nō tantum pœnam remittit, sed etiā honoribus, ordini, alijsq; omnibus restituit. Indulgētia autem tantum pœnæ gratiam facit: non autem criminis infamiā tollit, d. c. si quis, §. indulgētia, 2. q. 3.

Calumniator, si in accusatione defecerit, talionē recipiat, c. calumniator, 2. q. 3.

Calumnia, propter exemplum, grauius punienda: ne alij eadem facilitate ducti ad accusationes, vel nuntiationes profiliant, c. fin. ext. eod.

Calumniantes ad vindictam poscit similitudo supplicij, c. quisquis, 2. q. 8. c. qui calumniam, 5. q. 6.

Omnis, qui falsa intulerit, puniatur, & pro falsitate ferat infamiam, c. omnis, 5. q. 6.

Si quis falsum dixerit, vel personam innocentis falso crimine maculauerit, iuxta sacerdotis arbitriū diuina poenitentia expurgetur, 5. q. 6.

Per delationē alteri nocere, Christiana charitati aduersatur. Delatores autem sunt, qui inuidiā produunt alios, c. delatori, extr. eod.

Aliud est, ex charitate aliorum crimina deferre: ut quos secreta admonitione corrigere non possumus, cōuictos iudicis sententia corripiat: atq; aliud insidiando falsa obycere, vel insultando vera facile exprobrare. illud enim charitatis, hoc impietatis est officium. Vnde prouerbum: Verba impiorum insidiantur sanguini, Os iustorū liberabit eos, c. qui ambulat, § sed aliud, 5. q. 5.

DE SIMONIA: ET NE QUID PRO
Spiritualibus exigatur, vel promittatur.

Titulus III.

Continuatio.

Crimen publici iudicij, ipsiusq; accusationis materia est: Simonix autē crimen, quod ceteris detestabilius, eò grauius Diuina traditiōe vtriusq; testamēti (vt ex varijs exēplis apparet) vindicatum fuit, c. eos qui per pecunias, c. sicut simoniaca, ex. eo, tit. &, c. qui studet, 1. q. 1. c. tāta est labes, ex. eo.